

Toți erau oameni de cultură germană

Membrii grupării șagunist - junimiste care au părăsit - în 1883 - "Telegraful Român":

teologi - filozofi- istorici - juriști - pedagogi - naturaliști - profesori - prieteni - oameni de societate, iubitori de cultură!

Nucleul colectivului de redacție a Tribunei (1884)

Ilarion Pușcariu
(1842, Șohodolul Branului - 1822, Sibiu)

Nicolae Cristea
(1834, Ocna-1902, Sibiu)

Andrei Șaguna
(1808, Miscolt-Ungaria -1873, Rășinari)

Atanasie Marian Marienescu
(1830, Lipova-1915, Sibiu)

Ioan Bechnitz
(1848, Sibiu - 1898, Sibiu)

Dimitrie Comșa
(1846, Maierii Sibiului-1931, Sibiu)

Daniil Popovici Barcianu
(1847, Rășinari -1901, Sibiu)

Eugen Brote
(1850, Rășinari -1912, Brașov)

Mausoleul Șaguna Rășinari

Problema educației era importantă ...

Continuăm reproducerea selectivă din lucrarea pr.dr. Savu Popa: «Maniera alcătuirii frazei, în care ideea se punctează plastic printr-un dicton, este caracteristică stilului publicistic al lui Nicolae Cristea, recunoscut în acel moment drept autor al articolului, chiar dacă 50 de ani mai târziu Ioan Slavici și-l va atribui în mărturiile sale din „Lumea prin care am trecut” (...)). Și totuși, majoritatea istoricilor atribuie articolul „Răsplată?” lui Ioan Slavici, conținutul fiind un adevărat rechizitoriu, în analiza politicii guvernului premierului Kalman Tisza. Unul din cei mai cunoscuți cercetători ai „Tribunei” și al „tribunismului”, istoricul și publicistul sibian Vasile Rusu, m-a avizat că articolul „Resplată?” a fost publicat în lucrarea domniei sale „Tribuna sibiană 1884-2004”, o lucrare pe care, recunosc, nu am consultat-o și care va constitui o sursă prețioasă pentru tema acestui articol. Am făcut cuvenita rectificare având în vedere faptul că în nicio lucrare consultată – până acum - nu am regăsit produs acest articol, care a avut largi implicații în fondarea cotidianului „Tribuna”. Tribunistul Vasile Rusu afirmă despre articolul „Răsplată?”: « ...mulți cercetători în cauză nu l-au văzut dar l-au buchisit „ditirambic”, cu morgă academică, cu „lustru fără bază”. Limpezimea sa, cu marcă slaviciană, dă de o parte orice comentariu»

Articolul „Resplată?” a condus la demiterea lui Nicolae Cristea, moment ce l-a determinat să militeze pentru „radicalizarea mișcării naționale”. Acesta este și momentul părăsirii redacției Telegrafului român de către membrii grupării șagunist-junimiste încheiate în jurul lui N. Cristea și de demarare a pregătirilor pentru întemeierea Tribunei. Unii cercetători susțin că momentul a fost abil fructificat de cel mai tânăr mitropolit, Miron Romanul (ales - la 46 de ani - în cea mai înaltă funcție religioasă ortodoxă din Transilvania) de a scăpa de această grupare incomodă, care s-a opus

alegerii sale și l-a susținut constant pe episcopul Nicolae Popea, fostul secretar particular al lui Andrei Șaguna.

Toți membrii acestei grupări erau dedicați concepțiilor insuflăte de mitropolitul Andrei Șaguna, acesta reprezentând maestru, în jurul căruia s-a conceput afirmarea națiunii române din Transilvania. De la marele mitropolit grupul de tineri a învățat activismul, doctrina politică dar și viziunea acestuia în problemele și drepturile naționale ale românilor. Pentru rolul important pe care acest grup l-a avut în apariția Tribunei, ar trebui să revedem moștenirea spirituală cu care aceștia au părăsit redacția „Telegrafului Român”.

Reproducem selectiv din lucrarea istoricului Lucian Boia: „Eugen Brote 1850-1912 Destinul frânt al unui luptător național”: «N.Cristea a susținut mișcarea, dar nu a participat activ la ea, nu a scris în suplimentul ziarului pe care îl conducea. Acțiunea a început cu nu mai mult de patru persoane. Primul în ordinea vârstei, Ilarion Pușcariu, născut în 1842, a făcut studii de teologie la Sibiu, apoi de filozofie la Viena (devenind în 1869 doctor în filozofie). Din 1870 era profesor la seminarul din Sibiu. Este autorul mai multor lucrări cu caracter pedagogic, istoric și filologic. În „Foișoara Telegrafului Român” se ocupă de probleme de pedagogie, semnând un mare număr de articole. Al doilea, Dimitrie Comșa, se încadrează în acțiunea „Foișoarei” cu hărnicia sa caracteristică, dovedită și la „Economul”. Preocupările sale se pare că nu depășesc limitele stricte ale profesiei, dar în aceste limite se dovedește un bun specialist și popularizator. Al treilea, Daniil Popovici Barcianu, născut în 1847 la Rășinari, este fiul lui Sava Popovici Barcianu și vărul lui E. Brote. Între 1870 și 1874 a studiat la Viena, Bonn și Leipzig pedagogia și științele naturale. În 1876 e numit profesor la Institutul Teologic din Sibiu. Doctor în științele naturii, a fost un remarcabil cunoscător al acestei discipline. De E. Brote îl va lega o strânsă prietenie. În sfârșit, al patrulea din grup, cel mai tânăr, dar probabil și cel mai energic este E. Brote. Septimiu Albini avea să scrie mai târziu că „nu numai ca colaborator cu condeii, dar mai ales prin superioritatea sa intelectuală, prin tactul și stăruința cu care știe să urmărească o idee bună și prin calitățile sale de prieten și om de societate, el a fost oarecum sufletul grupării”. Cei patru alcătuiau o echipă omogenă. Formația lor intelectuală era asemănătoare, cu toții fiind oameni de cultură germană (se poate face aici o apropiere de Junimea, ai cărei membri, în majoritate, se formaseră tot în școlile germane; pentru Transilvania, desigur, această situație era normală). Trei dintre ei – D. Comșa, D.P. Barcianu și E. Brote – aveau în comun preocuparea pentru științele naturii. Pe D.P. Barcianu și Ilarion Pușcariu îi apropia interesul pentru pedagogie, ei fiind, ca și D. Comșa, profesori.

În sfârșit, erau tineri, având între 25 și 33 de ani. Toți patru se întâlneau frecvent în societatea românească a Sibiului, care nu număra încă prea mulți intelectuali. Ședințele redacționale se țineau cu regularitate la locuința lui Ilarion Pușcariu. „Nici un articol, nici o notiță fie cât de scurtă nu puteau fi publicate în „Foiță” înainte de a fi citite și discutate în aceste întruniri, care se prelungeau până târziu în noapte.” Curând s-au alăturat și alții acestui nucleu inițial. Îl amintim pe Atanasie Marian Marienescu, cel mai vârstnic din grup, născut în 1830; a urmat dreptul la universitățile din Pesta și Viena, fiind multă vreme judecător. În 1876 îndeplinea această funcție la Timișoara. Preocupările sale s-au îndreptat însă spre lingvistică și filologie, mai cu seamă spre literatura populară. În 1877 a fost ales membru corespondent al Academiei Române, iar mai târziu,

în 1881, membru titular. Se căsătorise cu sora mai mare a lui E. Brote, Ana. De la Berlin, unde se afla la studii, a venit și Ioan Bechnitz (născut în 1848), căruia Ioan Slavici, i-a creat mai târziu o curioasă legendă. (...) Fără îndoială, I. Bechnitz a avut o anumită cultură, notabilă mai cu seamă sub raportul cantitativ decât asociativ. Nu a lăsat însă mai nimic după el, și aceasta deoarece nu putea să lase: nu a avut spirit creator. La „Foișoara” și mai târziu, la „Tribuna” a fost tipul omului atât de necesar într-o redacție: bine informat, receptiv la ideile noi și gata oricând să facă o treabă. În stabilirea unei direcții culturale și politice, rolul său a fost incomparabil mai mic decât al celor patru redactori principali ai revistei. El va colabora abia în anul al doilea, 1877, cu un studiu despre sistemul etimologic – unde ajunge la aceleași concluzii cu T. Maiorescu -, o traducere și două dări de seamă. (...)

Este evident că preocuparea majoră nu se îndreaptă spre literatură unde forțele nu erau încă suficiente, ci spre latura științifică. Într-adevăr, spre deosebire de junimismul din România, varianta sa transilvăneană nu a dat, până la George Coșbuc, nici un mare scriitor. Necesitățile societății transilvănene erau altele. Mai întâi trebuia să se renunțe la vorbele goale despre cultură și să se întreprindă o acțiune concretă pentru culturalizarea maselor. Se impunea sporirea școlilor populare, pentru ca țăranii, în cea mai mare parte analfabeți, să învețe carte. Problema educației era importantă și de aceea articolele cu caracter școlar, pedagogic vor ocupa un loc însemnat. Se impunea și răspândirea în mase a unor cunoștințe folositoare vieții de toate zilele, în vederea consolidării gospodăriei țărănești.»

Toată această echipă formată în jurul „Telegrafului Român”, o vom regăsi în paginile cotidianului sibian „Tribuna”, parte din membrii ei constituind nucleul viitoarei redacții, după 1884.

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xx-sa-se-renunte-la-vorbele-goale-despre-cultura-si-sa-se-intreprinda-o-actiune-concreta-pentru-culturalizarea-maselor-125993.html>

The screenshot shows the Tribuna.ro website interface. At the top left is the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". Below the logo is a red navigation bar with menu items: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area features a news article with the headline "2017-Anul tribuniștilor memorandiști (XX): Să se renunțe la vorbele goale despre cultură și să se întreprindă o acțiune concretă pentru culturalizarea maselor!". To the right of the headline are social media sharing buttons for Facebook (7 shares), Twitter (0 tweets), and another share button (7 shares). Below the headline is a search bar with the placeholder text "Cautare". At the bottom left of the article, there is a date "14.05.2017 23:31", a view count "144 vizualizari", and a comment count "0 comentarii".